

De natuur beleven is leuk en spannend. Voor wie niet (meer) weet hoe dat voelt: het boek 'Rupsen horen poepen' is een even creatieve als amusante wegwijzer.

*Deftigblad De Ruin-
buisper*

door Guus Urlings

Papa, wat is dat getik boven ons? Het lijkt wel of het regent, maar de zon schijnt.

Het is een mooie dag in mei en Hannah kijkt naar boven, naar het aangevreten blaardak van een eikenlaan. Daarboven klinkt een zacht geritsel, dat iets aanzwelt als de wind door de takken waait. Net als motregen. Dan zien we om ons heen rupsen langzaam naar beneden komen aan onzichtbare zweefdraden. Tientallen. Daarboven moeten er nog veel meer zijn. We volgen een rups, en zien hem landen in een haag waarvan de bladeren bezaaid zijn met kleine, zwarte bolletjes. Rupsenkeuteltes. En dan weten we het: dat getik, dat zijn kleine rupsendrolletjes die van eikenblad naar eikenblad naar beneden rollen. Met een brede lach zegt Hannah: „We horen rupsen poepen!” Inderdaad, soms kun je rupsen horen poepen. Vooral waar veel eiken staan. Eiken bieden onderdak aan een heleboel insecten. In het voorjaar zijn de verse blaadjes een gezochte bron van voedsel voor tal van rupsen. Vooral die van de wintervlinder en de eikenbladroller zitten zich dan soms massaal vol te proppen. Veel eten is veel poepen. En als het heel stil is, kun je die poep horen vallen. Minieme

tikjes die samenloeien tot een zacht maar aanhoudend geruis. Let er maar eens op.

Het verhaalje over de natuurbeleving van Hannah staat op de achterflap van het onlangs verschenen boek *Rupsen horen poepen; praktijkgids natuurbeleving* van Jeanette Boogmans. Het verklaart de titel van het boek, maar het is ook met een een handzame samenvatting van de boodschap die erin wordt verkondigd: er valt in de natuur veel meer te beleven dan je op het eerste oog misschien zou denken, mits je je oren spits. En je ogen goed gebruikt, je neus, je smaak, je tastzin.

Maar wie doet dat nog? Natuurbeleving. Een term die menigeen wat

'zweverig' in de oren zal klinken, beelden oproept van bomen knuffelen en holistisch snoeien. Terwijl het niet meer is dan de natuur ervaren met inzet van alle zintuigen. Vraag mensen wat hun eerste associatie is als ze de term 'natuur' horen, en in de meeste gevallen is de reactie 'mooi'.

Natuur is mooi om te zien. Natuurlijk. Maar er is méér. Om natuur echt te beleven, moet je ook horen, ruiken, proeven. Horen hoe de wind speelt met de bladeren van de ratelpopulier of met een rietkraag, horen hoe vogels zingen. De avondzoetheid van wilde kamperfoelie opsnuiven, maar ook ruiken aan het fingewreven blad van look-zonder-look (de geur van

knoflook), aan de bloesem van de Gelderse roos (ruikt naar vieze vaatdoekjes). Proeven van de nettar die je uit de bloemen van de dovenetel zuigt, kauwen op de stengel van de durfal - *snackjes* met rauwe verse brandneteltropen of met een net in bloei gekomen (verrassend zoete en knapperige) bloemtros van de robinia.

Natuur kun je ook voelen: het zachtheid van een eendenkuiken of een wilgenkatje evengoed als de prik van een brandnetel, de structuur van boomscors.

Wel eens geprobeerd een hommel te aaien? Dat kan heel goed. Als hommels druk bezig zijn stuifmeel te verzamelen op een bloem, kun je ze heel voorzichtig aanraken. Beginnen ze harder te zoemen, of steken ze een pootje opvallend naar achteren, dan is het beter om even te stoppen. Hommels zijn door de bank genomen goedaardige diertjes die zelden steken, maar je moet ze niet klem zetten. Voor wie iets avontuurlijker is aangelegd - wie ver van de natuur afstaat, vindt iets al heel snel akelig of avontuurlijk - is er het gevoel van een gevangen sprunghaan die in de holte van je handen kniebelt. Of het koude glibberen van een handjevol kikkerdri.

Ach, het palet is eindeloos. Maar wie maakt er nog gebruik van? De schrijfster van *Rupsen horen poepen*, Jeanette Boogmans, heeft jarenlange ervaring met het organiseren van 'buitenactiviteiten' en verzorgt trainingen in natuurbeleving voor mensen die werkzaam zijn op het gebied van natuurrecreatie en onderwijs. Dat is duidelijk te merken. Het boek staat van voor tot achter vol tips om kinderen op een creatieve, speelse en/of spannende manier in aanraking te brengen met wat er buiten allemaal te beleven valt. Kinderen die

hun beeld van 'de natuur' steeds vaker enkel en alleen ontleenen aan de televisie, aan beelden van stoere mannen die met blote handen krokodillen en slangen te lijf gaan of met gevaar voor eigen leven haaien aaien. Kinderen die vaak totaal geen benul meer hebben van wat de natuur 'om de hoek' zelfs in ons gereguleerde en groten-deels door mensen vormgegeven landje - te bieden heeft en hoeveel plezier je daaraan kunt beleven.

Het knappe van *Rupsen horen poepen* is dat alle zintuigen ook vanuit dierlijk perspectief bekeken worden. Dat levert een schat aan klei- en verhalen op. Verhaaltjes over bijziende mieren, piepende hanen, bungyjumpende stuppelmotten, wekkertjes, ratelaars en snortkokers. En die poepende rupsen, natuurlijk.

De ideeën die Jeanette Boogmans in het boek aandraagt, zijn vaak verrassend simpel. Wie kinderen duidelijk wil maken hoe de inktzwam aan zijn naam komt, moet ze zelf inkt laten maken. Pluk wat rijpe, zwart geworden hoeden van de inktzwam, laat die een uurtje staan in een schaalje met water, even goed roeren, het papje in een zeef uit laten lekken. Klaar. Een kind kan de was doen. Zoals elk kind ook een grasfluitje kan maken. Een brede spriet gras tussen de duimen klemmen en blazen maar.

De natuur beleven is helemaal niet zo moeilijk. De natuur beleven is vooral leuk. En met *Rupsen horen poepen* binnen handbereik om je op weg te helpen, wordt het alleen maar leuker.

Rupsen horen poepen; praktijkgids natuurbeleving.

Auteur: Jeanette Boogmans.

KNNV Uitgeverij, Zeist.

ISBN 978-90-5011-325-0.

Prijs 29,95 euro.

